

גשר לקשר - 11 - ויגש

גשר למילת סמיכות מהפרשה

פרשת "ויגש" עוסקת באיחוד המרגש של יוסף ואחיו ולבסוף גם עם אביו. בעקבות הרעב בארץ, יעקב ובניו יורדים למצרים, יוסף מנחה אותם לבקש מפרעה להתיישב בארץ גושן:

"וַיֹּאמְרֵם, אֲנִשִּׁי מְקַנָּה הִיוּ עֲבָדֶיךָ... בְּעֶבְרָה, תֵּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן..." (בראשית, מ"ו, ל"ד)

הסמיכות - ארץ גֹּשֶׁן

משמעות הסמיכות

בצירוף **ארץ גֹּשֶׁן** קיים יחס היכללות בין הנסמך לסומך. הסומך (גושן) מגדיר את הנסמך (ארץ) מבחינת השייכות. **ארץ** היא מילה מכלילה לשמות ארצות שונות (ישראל, מצרים וכדו'). יוסף מעוניין שבני משפחתו שהם אנשי מקנה יבקשו מפרעה לשבת בארץ גושן. מסביר רש"י: "שהיא ארץ מרעה".

מה הקשר?

לדעת הנצי"ב, מטרת יוסף בהרחיקו את משפחתו לארץ גושן הייתה – שמירת קדושת ישראל ומניעת התבוללות, אך הארעיות של ישיבתם במצרים נשכחה מליבם "**ויאחזו בה**". לכן יעקב ויוסף לפני מותם נאלצו להפנות מבטם אל הארץ אשר נשבע ה' לאבותיהם (מתוך עיונים בספר בראשית פרופ' נחמה ליבוביץ). הרב בני לאו מקשר בין הפרשה לבין צום עשרה בטבת - החל בשבוע שבה נקראת פרשת ויגש, ונקבע כ"יום הקדיש הכללי": הוא מוצא במילים אלו צעקה גדולה, המלמדת על האופי האנושי שמתרגל למקום חדש, גם אם אין הוא שלו, ומבקש בכל כוחותיו לאחוז בו ולשייכו אליו. רבים מיהודי גרמניה נאחזו בה בכל מאודם, אך היא בעטה בהם באכזריות. לאחר השואה והקמת המדינה התחיל תהליך של העצמה והשתרשות יהודית בארץ ישראל "ותשרש שרשיה ותמלא ארץ" (תהילים, פ', י').

ענייני דיומא

כנס החדשנות של החמ"ד - המושב של החינוך הלשוני

ביום רביעי, י"א בטבת, 19 בדצמבר, יתקיים בעז"ה הכנס הווירטואלי לחדשנות פדגוגית בחמ"ד. למורים המלמדים עברית יהיו שלוש הרצאות מרתקות: המלצה בדקה-יואב שמולביץ (מחוז תל-אביב), למידה בשלוש-יסכה דקל ותהילה גרסט (מחוז צפון), הטקסט הכתוב מול חדשנות-רחלי הלוי (מחוז מרכז). פרטים והרשמה **בטופס המקוון**.

ערכה לעידוד כתיבה - לכיתות ד' - ה'

פורסמה הערכה לעידוד הכתיבה לתלמידי כיתות ד'-ה', באתר המפמ"ר, דליה הלוי. בערכה מבחר קטעי קריאה קצרים המכילים טקסטים מסוגות שונות: טקסטים מידעיים, טקסטים טיעוניים וכתבות. הטקסטים מעניינים ועשירים מבחינה תוכנית ולשונית. התהליך המוצע, מספק עוגן לתלמיד ולמורה במעבר מקריאה לכתיבה ע"י שימוש בתרשים וקלוז המדגימים מהו מבנה טוב של טקסט ומהו ניסוח תקין.

לומדים לנהל את הזמן - יחידת מתוקשבת לכיתה ב'

לומדים לנהל את הזמן היא יחידה שלישית מתוך רצף של ארבע יחידות העוסקות ברכישת מיומנויות בסיס של אוריינות דיגיטלית. בכל יחידה התלמידים רוכשים מיומנויות חדשות הנוספות ומשכללות את המיומנויות הקודמות שנלמדו. היחידה תעסוק בנושא הזמן כמשאב יקר. במד"ל מפורטות מטרות היחידה והנחיות להוראתה בכיתה.

קוראים למיליון

בקרו... סרטון הדרכה, עקבו אחר הפרסומים.

שלכן,
יעל נדלר

yaelna@education.gov.il
מפקחת על החינוך הלשוני בחמ"ד